

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:	Vidéken postai szétküld:
Egész évre . . . 12 frt	Egész évre . . . 14 frt
Fél évre . . . 6 „	Fél évre . . . 7 „
Negyed évre . . . 3 „	Negyed évre . . . 3.50
Egy óra . . . 1 „	Egy óra . . . 1.20

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, főút 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat h. petit sor egyszer . . . 8 kr Bélyegűj külön . . . 30 kr
Minden következőnél . . . 6 „ Nyilttér sora . . . 20 „

Szerkesztőség:

Az arad-aranádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kézíratokat vissza nem küldünk.

Tisztibojt és kereskedő.

Arad, junius 19.

Az általános hadkötelezettség életbe lépte óta mindenkinek kötelessége annak megfelelni, s mi csodálni való van azon, ha a vagyonosabb, műveltebb ifju, ki a kereskedelmi középiskolában az érettségi vizsgát letette, az egy éves önkéntesi szolgálat után a tisztibojtot magának megszerzi.

Ezek az ifjak, kik hivatva lennének idővel önálló, művelt kereskedelmi osztályt alkotni, kik képzettségük folytán előkelő és produktív kereskedők és előbb-utóbb jó üzletük után az államnak is adófizető oszlopai lennének, nagyobbára elvesznek a kereskedelem számára, mert a tisztibojtommal és katonai szellemmel össze nem egyeztethető a szorosán vett kereskedés.

Egy tartalékos tiszt (habár csak kényszerűségből az!) ki visszatér az életnek eléje szabott utjához, régi pályáját óhajtja folytatni, meg van abban akadályozva, mert a tiszt urnak az áruasztal mögé állani, vevőit kiszolgálni többé nem szabad.

Sajátságos, mondhatni, középkori felfogás, hogy míg az egyik oldalon parasztfiu, mesterlegényből felvergődött, néha magasrangú katonatiszt áll, kinek születése, foglalkozása emelkedéséhez akadályt nem képezett, addig másrészt gátolva van az intelligens ifju, ki szerző és termőtehetségét érvényesíteni óhajtván, visszavágyik pályájára, s családi tüzhely megalapításán fáradozik, ki polgár kíván lenni.

Nem minden segéd kereskedőnek a fia, kit azonnal felvehetnek a cégbe, mint főnököt, hogy a katonai szellemnek megfelelően, ma kelljen az áruasztal mögött állania.

Hol van hát a logika? A segéd — mert katonatiszt — csak uri, főnöki dolgokat csinálhat, a főnöknek pedig, ki a polgári életben egy ranggal feljebb áll, a segéd alantasabb munkáit kell végezni.

Szegényebb szülők gyermekeinek, kikben a törekvés szívósabb, komolyabb — mesterséges uton eltérve — a praktikustól — irodába kell mennie.

Már bocsánatot, kereskedőink mind a „pudli” mellett nőttek fel, a comptoireből még egy sem, mert a detail üzletnek ütere a „pudli”, az hozza a kenyeret, — a comptoire csak feldolgozza azt, mit az előbbi teremtett.

A nagykereskedők, bankárok, gyárosok, kik milliókkal rendelkeznek, kik közül többen kezünk munkája által bárói rangra emelkedtek, sincsenek más anyagból gyurva. A gyáros vászonzubonyban, kék kötőben, a műhely padjai között kezdte meg pályáját, a nagykereskedő zöldposztó köténnyel az áruasztal mel-

let fagyoskodott, vagy durva ruhában a pinczében dolgozott.

Ki önállóságra törekszik, annak első sorban gyakorlati tapasztalatokra van szüksége, melyet a közönséggel való érintkezés által, másrészt a nagyobb piacokon, vagy külföldön szerezhet magának.

Most tessék elgondolni, hogy ha a mi kereskedőink úgy itthon mint a külföldön csak irodai tisztviselőkként szerepelnek, elzárva a gyakorlati élet tapasztalataitól, — ki lenne akkor igazán kereskedő?

Avagy talán szégyen valakire, kenyerét becsületes munkával keresni, szégyen-e észbeli tehetsége, megnyerő modora által az áruasztal mellett üzletének forgalmat biztosítani, szégyen-e, — mint pudlista — két-háromszor nagyobb fizetést érdemelni meg, mint egy irodai irnok, avagy szégyen-e erős kitartással az önállóságért küzdeni?

Ugy hát csak azok a hivatott kereskedők, kik fogyatkozásuk által a tisztibojtomra nem képesítették, kik elvégezvén pár elemi osztályt, inasnak szegődtek, majd megszerezvén az üzlet gyakorlati oldalának minden ismeretét, takarékoságuk által önálló üzletet nyitnak. Csupán ezek lehetnek főnökök?

Bizony úgy van. Es ha a katonaságnál nem is kaptak rangot, mindig tarthatnak, fizethetnek oly könyvvezetőt, ki az egyenruhában föllebvalójuk volt. Ez felfordult világ!

Oly sérelmesnek tartom ezt a czopfos, mi által sem indokolt felfogást a kereskedelmi osztályra, hogy szükségesnek vélem hazám valamennyi kartársát a sajnos körülményekre felhívni, hogy állást foglalva minden törvényadta jogunkkal oda hassunk, hogy a most divó ferde uzus megszűnjék, s jusson érvényre az örökre igaz szó — a m u n k a n e m e s i t!

Szontagh Gyula.

Belföld.

Valutarendezés.

A két pénzügyminiszterium szakelőadói által a valutarendezés keresztülvitelének további lépéseire vonatkozólag megállapított részletek, jelesen a kötelező koronaszámításnak 1895. évi január 1-től fogva való törvényes megállapításáról és a forgalomban levő fedezetlen államjegyek körülbelül $\frac{1}{3}$ -ának és pedig első sorban az 1 fritos és az 50 fritos jegyek egy részének bevonásáról, most már végleges döntés végett a két pénzügyminiszter előtt fekszenek. Vekerle miniszterelnök e napok folyamán Steinbach pénzügyminiszterrel erre vonatkozólag további tanácskozásokat fog folytatni; miután azonban terjedelmes törvényjavaslatok szövegezéséről van szó, a végleges döntés a jövő hét vége előtt aligha fog megtörténhetni mire

a történet megállapodások hiteles szövegezése közé fog tétetni.

Szak-értekezlet.

Bethlen András gróf földmivelségi miniszter f. hó 21. és 22-ére nagyfontosságú értekezleteket hívott össze. Az első értekezleten az 1894-ben tartani szándékolt országos állatösszeírás és ezzel kapcsolatos gazdasági statisztikai felvételek előkészítése, a második pedig a gazdasági szakoktatás fejlesztése érdekében szükséges reformok vétetnek megvitatás alá. Az értekezleteken részt vesznek a gazdatanács tagjai és az ezeken kívül meghívott szakférniak.

Barabás beszámolója.

Barabás Béla dr, a gyomai kerület orsz. képviselője vasárnap délelőtt tartja meg Gyomán beszámolóját, mely alkalommal nyilatkozni fog választói előtt a kormány egyházpolitikai reformjavaslatáról és az országos függetlenségi és 48-as pártban beállott szakadásról.

Justh Gyula Szolnokon.

— Saját tudósítónktól. —

Szolnok, junius 19.

Szolnokon tegnap tartotta meg Justh Gyula, a város orszgy. képviselője s a függetlenségi párt ez időszerű elnöke, beszámoló beszédjét, mely annál nagyobb érdeklődést keltett, mert előre jelezve volt, hogy Justh ez alkalommal nyilatkozni fog a függetlenségi pártkörben történet szakadásról és az egyházpolitikai helyzetről, mely tudvalevőleg a függetlenségi párt válságának valódi oka volt. Maga Justh Gyula pártelnök és pártjának többi tagja Szolnokon a liberalizmus és egyházpolitikai programm hívének vallotta magát s hangsúlyozta, hogy mindent el fognak követni, hogy az elszakadt képviselők a pártkörbe mielőbb visszatérjenek.

Az érkező vendégeket küldöttség élén Szévald Mihály fogadta. A vasutól nagy tömeg kísérte be a városba a képviselőket 60 tagu bandériummal.

Nyomban a bevonulás után megtartották a pártgyűlést a Steffik-féle kerti helyiségben. Mintegy 4000 ember gyűlt ide össze.

Vég Jenő a szolnoki kerület elnöke nyitotta meg a gyűlést s ezután Justh Gyula többi közt következőket mondta:

Megjelent a mai pártgyűlésen a pártban bekövetkezett sajnálatraméltó viszály kiegyenlítésére.

A válság kitörésekor megsebesülve fektűt. A kardvágás azonban nem okozott oly nagy fájdalmat neki, mint a pártszakadás híre.

Örömmel tölti el keblét az a tudat, hogy a független, szabad Magyarország hívei napról-napra szaporodnak. S a midőn mind hatalmasabb léptekkel közelednek a cél felé, egyszerre évtizedek munkáját a visszavonás rombadöntéssel fenyegeti.

A pártkörből kilépett testvérek és köztük elvi különbség nincs sem a közjogi, sem az egyházpolitikai, sem általában véve a szabadelvűség kérdésében.

A függetlenségi és 48-as párt soha szem elől nem tévesztette, hogy programja alapja, melynek minden más kérdés alárendelendő: Magyarország önállósága és függetlensége.

Ez a cél hozta össze s növelte oly nagyra a pártot. Minden más kérdésben azonban nyíltan vagy hallgatag, rendszerint megengedte a párt, hogy egyesek a párt megállapodásával ellentétes meggyőződésüket érvényesíthessék.

Ne hallgassanak a választók azokra, akik lépten-nyomon vágják arcukba az ultramontanizmus, az illiberálizmus és a reakció vádját.

Tudják jól, hogy a független, szabad Magyarország csak úgy vívhatják ki, ha soha sem térnek le az igazi szabadelvűség ösvényéről.

Szabadelvűség, elvekhez való szilárd ragaszkodás tekintetében, soha senki által sem hagyják magukat tulszárnyaltatni.

A reakciónak nem ők, hanem az tesz szolgálatot, aki a reakciónak egyedüli gátját a függetlenségi és 48-as pártot bomlasztani törekszik.

A kilépett elvtársak pártbizottsága azt hirdeti, hogy ha a pártkörben maradottak visszatérnek a párt valódi programjához, akkor a párt egysége helyre áll. Nekik a párt programjához visszatérni nem kell, mert ők attól egy perczre sem tértek el, attól ezentul sem fognak eltérni. Ha egyéb kifogásuk a kilépett testvéreknek nincs, akkor csak siessenek vissza a körbe, ők tárt karokkal várják őket. Kövessék Kossuthnak bölcs intelmét. Ne kutassák a hibákat. Kölcsonos elnézés, egy kis jóakarat mindkét részről s a kibékülés könnyen fog menni.

Utána Polonyi Géza, Meszlényi Lajos és Barabás Béla dr beszéltek.

Vég Jenő pártelnök rövid beszéd kíséretében a következő határozati javaslat elfogadását kéri:

Tekintve, hogy a függetlenségi és 48-as párt alapvetés és legfőbb törekvését a jelenlegi közjogi állapot megváltoztatása, a haza függetlenségének, önállóságának a perszonalis unió alapján való kivívása képezi;

tekintve, hogy ezen főcél mellett sem az egyházpolitikai kérdések, sem semmiféle más tekintetek nem szolgálhatnak okul arra, hogy a párt egysége megbontassék s ez által a legfőbb cél felé törekvés sikere alapján veszélyeztessék vagy megghusittassék;

tekintve végül, hogy a függetlenségi és 48-as párt 1884-ben kiadott programjától a legutóbbi választási javaslatában kifejtett álláspontjától el nem tért és elveihez változatlan hűséggel ragaszkodik;

mondja ki a szolnoki választókerület függetlenségi és 48-as pártjának nagygyűlése:

hogy az országgyűlési pártkörben beállott szakadást mélyen fájjalja s a párt tömör egységének megbontására irányuló, bárhonnan jövő törekvéseket kárhoztatja és elítéli:

hogy az 1884-ben kiadott program alapján álló függetlenségi és 48-as párttól azt, hogy a haza függetlenségére irányuló legfőbb törekvés mellett az egyházpolitikai kérdéseknek liberális, demokratikus szellemben való megoldását is

programunkhoz hiven előmozdítani fogja, bizalommal várja;

hogy számít a körből kilépett képviselők párthűségére és hazafiaságára, a mely lehetővé fogja tenni hogy Kossuth Lajos felhívására, a szent aggastyan kívánságának megfelelően, a körbe visszatérnek s a párt megbolygatott egységét helyre állítják;

és végül, hogy az e hó 25-ére Kecskemétre egybehívott országos pártgyűlésre mint merőben fölöslegesre és időszerűtlenre el nem megy, sőt elvárja a kecskeméti elvtársaktól hogy Kossuth Lajos legutóbbi levele után ily országos pártgyűlés megtartásától teljesen el is állanak.

Ezt a gyűlés egyhangulag nagy lelkesedéssel elfogadta.

Időjóslás a mai napra.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Junius 20. —

Változás nem várható.

Uj ajánlat az aradi vízvezetékre.

— A Knuth-féle terv. —

(Folytatás.)

A városunk területén és környékén eszközölt talaj- és kuttorrások nyomán bebizonyult, hogy a mi talajunk új és ó alluviális, valamint diluviális rétegekből áll. Az e talajt borító földréteg telítve van rothadásban és bomlásban levő állati és növényi szerves anyagokkal. Az ezen területre hulló és az alsó rétegekbe beszivárgó csapadékvizek természetesen nem mondhatók vegyileg tiszta vizeknek, mert már a légköri csapadékokból való keletkezésüknél élelyt és szén-savat absorbeálnak a levegőből. A vizek szénsavtartalma pedig rendkívüli módon gyarapszik, mihelyt azok érintkezésbe lépnek a talajjal s az azt telítő, bomlásban és rothadásban lévő szerves anyagokkal is gyarapítja. Ezen állapotában, vagyis élelynyel és szerves anyagokkal felszerelve a víz feloldó és bontó vegyi hatószert alkot melynek az alluvium és diluvium homokja ellenállni nem képes. A bontó hatásnak az eredménye aztán az, hogy az ezen lerakódásokból nyert vizek váltakozó, de soha sem hiányzó vas-tartalommal bírnak. Es mivel a természet nagy laboratóriumában, ahol a talaj, a levegő és a víz működik, a ható alkatrészek kifogyhatatlanok: nem remélhető, hogy a fennebb vázolt kölcsönös behatásokban valaha változás álljon be. Az alluviális homok sem igen különbözik összetételében a diluvium homokjától; nem más az, mint diluviális rétegek kimosásából eredő termény. Mindkét homoknem oly kezelethez alkalmas, melyek összetételükben alkatiilag vagy festőanyagként vasat tartalmaznak.

A Maros vize, továbbá egy a felső durva kavicsrétegekben elhelyezett, valamint a mélyebb rétegekből napfényre hozott vizek

Aradon és környékén kivétel nélkül foszfor-savas vagy szénsavas vasoxydult tartalmaznak.

A vizek vas vasoxydul tartalma nem annyira egészségügyi, mint műszaki szempontból bir fontossággal.

Ily vizek vezetékben való továbbításra nem alkalmasak. Azok a szomorú tapasztalatok, melyeket ily talajvizekkel a berlini, az Odera-melletti frankfurti, hallei, lipcsei, wormsi stb. vízvezetékknél tettek: a legnagyobb óvatosságra intenek minket is.

A vízvezetési csőhálózatban ugyanis lerakódások történnek, melyek mindinkább tömörülnek és szilárdulnak; fellép aztán a crenothryx polypora nevű moszatnem, mely a csövek belsejét ellepi; a vízvezetési víz színe, kinézése undorítóvá válik — végre aztán a vezeték, az említett moszatnem termékek fejlődésénél fogva egészen eldugulnak.

Ezen körülmény miatt az említett városokban vagy be kellett szüntetni a vízvezetéknek talajvizzel való ellátását: vagy különféle mesterséges szűrőkkel kellett kiegészíteni a vízvezetési műveket.

A Maros partjain lévő kutakból, a friss alluvium fedte árterületről vett vizpróbákban a vasoxydul mindig ki volt mutatható. A csekély mélységből eredő vízrétegekben rendszerint nem volt több, mint a folyó vízében; de a mélyebb kutaknál egy literben 0.67—1.0—15.7 milligramm között váltakozott a vasoxydul mennyisége.

Ha már most tekintetbe vesszük, hogy a legkörültekintőbb előtanulmányok nyomán tervezett és létesített talajvízvezetékknél is előfordul, hogy a vízforrások bősége megcsökken, s hogy az eredetileg nyert víz, összetételében, minőségére nézve nagy változásoknak és esélyeknek van kitéve: miként nyugodhatnánk meg abban, amit Knuth oly nagy bizalommal tervez, hogy t. i. vízvezetékünk vizét közvetlenül a Maros árterületéből, a friss alluvium rétegeiből vegyük s minden biztonsági berendezés, tisztítás és megszürés nélkül szolgáltatassuk azt városunk lakosságának:

(Folytatása következik.)

HIREK.

Junius 20. Kedd. Róm. kath. naptár: Szilvbr. — Protestáns naptár: Szilvbr. — Görög-keleti naptár (junius 8.): Theodor. — A nap kél 4 óra 4 perczkor, nyugszik 7 óra 58 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos múzeuma (színház-épület. II-ik omelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van kedden, és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: polgári iskola, földszint.

Az „Aradi Közlöny“-re előfizethet: bármely naptól, egy óra 1 forintjával, vidéken postai széküldéssel 1 frt és 20 krajczárral. A fűrdőidény alatt a kiadóhivatal pontosan megküldi az „Aradi Közlöny“-t az esetben is, ha az előfizető tartózkodási helyét többször változtatja. Levelezőlapon nyilatkoztott kívánságra a kiadóhi-

TÁRCZA

— Junius 20. —

A csuda tollak.

— Irta: Jean Adalbert. —

... Az imádottam nagyon szeretett engem: ép ezért én mindenben a legörömes-tebb engedelmeskedtem neki. En is csak olyan voltam, mint a többi fiatal ember. Igyekeztem egy leány minden kívánságát teljesíteni, mert akartam, hogy szeressen; és hogy megszeretett, teljesítettem akaratát, hogy szerelmét továbbra is megtartsam. S nem is hagyhattam semmi kívánságát teljesítés nélkül. Amint tehát azt kívánta, hogy az északi sarkra utazzam, elhatároztam, hogy utazom. O később bolondságnak tartotta az oda utazást, talán fogásból... Lehet, hogy valóban nem akart a világ végére küldeni... hiszen utóvégre is szeretett.

Ereztem, hogy imádottam boldogtalan s ez állapot addig fog tartani, míg én északról vissza nem térek.

De volt is oka a boldogtalanságra. Az eset így történt;

Szivem választottja elegáns toilettben jelent meg a sétatéren; a férfiak bámultak, a nők irigykedtek. Gyönyörű diszitó tollak vol-

tak a kalapján, amelyek használata alig pár napja, hogy divattá vált. Történetesen herczegnők, comtessek is jöttek a sétatérre s szívem választottjának rivalisai akadtak. Arca egyszerre elhalványult. S ez nem volt tetetés... Rózsá piros arca csaknem elsárgult, mikor a herczegnők, grófkisasszonyok toilettjén megpillantotta az egész új divatu tollakat. Az egész publikum figyelme most csak ezekre a tollakra irányult, amelyek szokatlanul csillogtak, fényt játszottak, s a nap sugaraiban a néző szemét csaknem elkápráztatták.

... Imádottam egyszerre erőt vett magán: odament barétnőjéhez, rivalisaihoz, akik összetörték minden büszkeségét. Nevetve s mentegetőzve szóltak hozzá:

— Bocsanat kedvesem, hogy magát kifelejtettük a sorból! De tudja, olyan hirtelen történt. Egy északsarki utazótól, egy felfedezőztől kaptuk ezeket a tollakat, épp akkor, mikor kegyed nem volt a körünkben. De már most nem tehetünk róla: kereskedésben nem kapdatok ilyen tollak, de nem is vállalkozik arra egy kereskedő sem, hogy valahonnan megszerezze. Amit nekünk hozott az a sarki utazó, egymás közt elkaptuk, szétosztottuk, S ép azért becsüljük annyira őket, mert mindenki nem hordhat ilyen tollakat;

legalább nem válnak közdivattá... Egyetlen egy mód van csak a beszerzésre s ez: északra utazni s ott vadászatot rendezni, s ezen a vadászaton a csodatollu madarat lelőni.

Imádottamnak ezentul csak az észak járt fejében. Nekem kellett a csudamadárnak a tollait beszereznem. Utaznom kellett, mert engedelmességekem kellett imádottamnak egyszerűen azon okból, mert szerettem.

Először együtt tanulmányoztuk az északi fecske — ez volt a csuda madár — irodalmát.

Természethistóriai ismerettel megrakva utnak indultam; egyetlenem a kikötőig elkísért, átölelt, s ebben az ölelésben volt valami a vizsontlátás reményéből s az aggodalomból, hogy hátha vissza se térek többet.

Beültem a hajóba, a lobogató kendőt soká láttam, míg végre szemeim elől eltűnt a part végkép...

Gyorsan haladtunk, Gondolatomban már láttam a csuda madarat; néha-néha elfogott ugyan a bánat, hogy rokonaimnak semmit, de semmit sem szoltam elutazásomról.

Vége éjszakon voltunk; sok, nagyon sok kis madár repkedett a parton, de biz én egyiknek sem tudtam a nevét. Találomra rájuk löttem, nem találtam. Minthogy hosszabb ideig kellett itt időznöm, kíséretemmel együtt valami

vatal a lapot 8 napon át díjtalanul bárkinek megküldi.

— **Személyi hír.** Csikós Alajos ezredes, a csász. és kir. 33-ik gyalogezred parancsnoka, két heti szabadságidejéről ma este érkezik vissza Aradra.

— **A hivatalos lapból.** A király Pál Gyula pénzügyi titkár földadó nyilvántartási biztosnak, a pénzügyi tanácsosi címet és jellegét díjmentesen adományozta.

— **Aradváros vízvezetéke és csatornázása.** A vízvezetési albizottság már befejezte tárgyalásait az azoknak eredményéről, valamint az újabb befolyt Knuth-féle ajánlatról részletes jelentéseket készített el s terjeszt a nagybizottság elé. E jelentések tárgyalását csütörtökön délután 4 órakor Salacz Gyula polgármester elnöklete alatt tartandó ülésében kezdi meg a város vízvezetési és csatornázási nagybizottsága.

— **A Maros.** Napokig beszéltek róla s már senki sem törődik vele. Allandóan a pad az egész vonalon. Aradon tegnap délben 1'44 méter volt a vízállás.

— **Az adókvető bizottság f. é. június hó 21-én** a kötelgyártók, kövező, közjegyzők, küldöncz, lakatosok, laptulajdonosok, látszerész, lisztkereskedők, lókupeczek és lottógyűjtő III. osztályu kereseti adóját állapítja meg.

— **Munkások a polgári házasságról.** Vasárnap délelőtt 10 órakor mintegy 120—140 munkás tartott gyűlést Horváth János cipész-mester elnöklete alatt Greá Nándor rendőrhadnagy, mint hatósági biztos jelenlétében. Jegyzőül ifj. Kinczig Péter asztalos választott meg. Elnöklő Horváth János felkérte Rosenberget Károly drt, hogy mint jogász tartson előadást a polgári házasság és az általános szavazati jog kérdéséről. Rosenberget Károly dr állam és családjogi fejtegetésekkel magyarázta a polgári házasság lényegét. A családalapítást manapság nagyban gátolja a valláskülömbőség, mely ha megszűnik, emelkedni fog a szellemi élet és a szabadságszeretet. A reformjavaslatokért a munkásosztály nagy köszönettel tartozik a kormánynak. Az általános szavazati jog kérdését nem szociális, hanem állampolitikai kérdésnek tartja. A jognak nem az a célja, hogy munkások helyzetén javítson, hanem hogy a munkásosztály egyenlő legyen a munkaadók osztályával. Tömörülésre és egyetértésre intette még a munkásokat, kivül Horváth János és Rosenberget Samu szabósegéd beszéltek. Végül elnök, miután sajnálatát fejezte ki — a gyűlést délelőtt fél 11 órakor berekesztette. Az egész gyűlés példás rendben folyt le.

— **Figyelmeztetés a társház érdekében.** Az „Aradvidéki Tanítóegylet” és „Aradmegyei jegyzők-egyesülete” által felállítandó „Társház” érde-

pinzelakást béreltünk ki s ott laktunk. Kutattuk a vidéket, tanulmányoztuk, hol és mikor fészkel a csuda madár. Eközben elfogott a honvágy s néha-néha nagyokat sóhajtvamondám; Istenem, s mindezt egy asszonyért!

Egyszer megláttunk egy csapat madarat, amely magasan a fejünk felett körben repkedett. Valahol azonban nagy zaj keletkezett, s a nagy csapat több darabra vált. Meglestük őket, egy darabig még tanulmányoztuk a természetüket s végre vadászatot rendeztünk.

A vadászat pompásan sikerült; jó, gazdag zsákmány volt a kezünkben.

Hazafelé vágytunk valamennyien; a vadászat annyira megviselte utitársaimat, hogy sokan megbetegedtek s néhányan közülök meg is haltak. S mindez egy asszonyért!

Majdnem egy évig voltam távol. Mikor hazaértem, imádoztam hideg fogadtatásban részesített. S mikor a megszerzett tollakat elébe raktam, hideg közönyt nyel szólt:

— Hát csak ezeket hozta? Hát micsoda, ön csak tollat hozott s nem csinos prémeket? ... Tudta, ma ilyen tollakat már nem viselnek. Mit akar velük?

Ime ezek a tollak okozták az én tragédiam ...

kében tisztelettel felhívjuk a vidéken lakó azon szülőket, kik gyermekeik olcsó és teljesen megbízható elhelyezése céljára a „Társház” előnyeit igénybe venni kívánják, miszerint ez ügyben Máda i Mátyás urnál, mint az A. V. T. E. elnökénél, e hó végeig annyival is inkább jelentkezzenek, nehogy a már is örvendetes érdeklődés miatt az elkésve érkező jelentkezéseket figyelmen kívül kelljen hagyni. Arad, 1893. június 19-én. A társház bizottság.

— **Jönnek a katonák** Ma érkezik meg Aradra a csász. és kir. 33-ik gyalogezred Temesvárott állomásozó két százada Lippner és Blazsek századosok vezénylete alatt. A legénység a várban, a tisztek pedig a vendéglőkben lesznek elszállásolva. A házi-ezredünkhöz tartozó temesvári bakák az ezred törzsével Aradról vonulnak a hadgyakorlatokra.

— **A székudvari tagosítás.** Székudvaron az aradi törvényszék közbenjöttével megejtett tagosítás s azt már régebben keresztül is vezette Csépreghy Mihály aradi magánmérnök. Az eredményvel mindenki meg volt elégedve csak Lázár (Gábor gör. kel. román lelkész nem. Nem is nyugodott addig, míg össze nem szedett 12 béketlenkedőt, a kikkel azután Plopu György dr aradi ügyvédet megbizta a tagosítás érvénytelenítésének keresztülvitelével. Plopu megfélebbezte a már teljesen befejezett tagosítást azon indokolással, hogy az nem sorrendben, hanem ugrásokkal történt. Pedig a tagosítás Székudvaron, a hol a legjobb földek szikes földekkel váltakoznak, csak ugrásokkal oldható meg olyformán, hogy első sorban mindig a kisbirtokosok érdeke tartassék szem előtt. Erre Lázárék nem gondoltak, mert mindenkinek maga felé hajlik a keze. Deputáció is járt a felebbezésükkel, hiába. Az alsó bíróságok a felebbezést elutasították, mire a nép bevetette, bekerítette földjét s nem kevesen tanyákat is építettek a tagosított területre. Már a béketlenkedő Lázárék is belenyugodtak a dologba, de most lejött a kuria határozata, mely a felebbezésnek helyt ad s új, a házsorrend alapul vételével megejtendő, tagosítást rendel el. A kuria határozata miatt valóssággal lázongnak a székudvariak s az elkeseredésük leginkább Lázár pópá ellen nyilvánul. Vasárnap mintegy hatszáz kisbirtokos gyűlt össze a székudvari község házában s izgatottan tárgyalta az ügyet, világos tanujelét adván annak, hogy a foganatosítandó új tagosítást ellenszegülésével meg akarja hámsítani. Az érdekeltek — mint halljuk — felterjesztést szándékoznak intézni a földmivelési miniszterhez a jelen állapot fenntartása érdekében. A gazdák kívánsága mindenestre igen méltányos, mert ki vannak téve annak, hogy új tagosítás esetén rosszabb minőségű, műveletlen földet kapnak a már megművelt, bekerített és beépített földekért. A község lakosságának izgatottsága folyton nő s kétségtelen, hogy az új tagosítás keresztülvitele jelentékeny akadályokba fog ütközni.

— **Árvizes térkép.** A földmivelésügyi miniszterium vizrajzi osztálya által készített, a folyóvizek állását feltüntető térkép tegnapi száma még mindig sűrű veres vonalakkal jelent meg, amely a vizek emelkedését mutatja. A térképen az írásbeli jelentés úgy hangzik, hogy Szolnoknál a Tisza mindenütt kilépett medréből, s a Maros új árhulláma Gyulafehérvárról növekedőben van.

— **Leszakadt menyezet.** A régi Nádasdy-ház szépen jövedelmező, de véglegesen elhanyagolt, vendéglői helyiségről szól az ének. Tegnep ugyanis Linneberg József vendéglős arra ébredt, hogy helyiségének a Szabadság-térre nyíló ivójában a menyezetről a nád és vakolat öt négyszög méter területen leomlott. Szerencse, hogy a beomlás záróra után történt, mert különben a közbiztonsági

szempontokból fenntartott helyiség egy-két látogatóját a törmelék könnyen megebesíthette volna. Tegnep a mérnöki hivatal részéről Nachtnébel Ödön járt a helyszínén s talán becsukatja már azt az „életbiztos” helyet.

— **Schlauch és a fallácia.** Gyulai levelezőnk jelenti: Szó volt róla, hogy Schlauchot bitorossá kineveztetése alkalmából Békésmegye törvényhatósága üdvözölni fogja. Ettől azonban elállott és pedig azért, mert a főrendiházban Schlauch a törvényhatóságokat falláciával gyanúsította. Tallián főispán nem képviselte Békésmegyét. Terényi Lajos, Gondócs Benedek és Kövér főszolgabíró Gyula város kath. hitközsége nevében üdvözölték a bitorost.

— **Hazai ipar és középiskoláink.** Hazafias és minden tekintetben megalégedést keltő rendeletet bocsájtott ki Csáky Albin gróf, vallás és közoktatásügyi miniszter. Elrendelte ugyanis, hogy a hazai középiskolák ezentúl összes szükségesleteiket a hazai ipar termékeiből fődözzék. De még ennél is tovább ment. A kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg meghagyta az ipari felügyelőknek, hogy a beszerzési forrásokat a számlák stb. alapján a legszigorubbán ellenőrizzék. A főigazgatókat pedig utasította, hogy a vezetésük alatti iskolák beszerzett tárgyairól és szükségleteiről minden polgári év végével tartoznak jelentést és kimutatást betérjeszteni a miniszteri-umhoz.

— **Utoállítás.** Ma reggel 9 órakor katonai utóállítás lesz a várban, melyen a város részéről Tischn Mór dr kerületi orvos, főorvos-helyettes és Nagy Ottokár rendőrhadnagy lesznek jelen.

— **A Maros áldozata.** Zetyik Károly aradi 16 éves köművessegéd, ki alig egy-két napja szabadult fel a tanonczkodásból, vasárnap délután fürödni ment atyjának Töltés utca 3 számú háza elé, a Maros kiöntéseibe. Egyszerre elvesztette lábait alól a talajt, egy mély gödörbe lépett, a melybe — mielőtt még megmentésére csak gondolni is lehetett volna — belefulladt. Hulláját lakásán tették ravatalra s tegnap temették el az alsótemetőben.

— **A halál torkában.** Szegedről írják, hogy ottan hivatásának majdnem áldozata lett Gróf János utibiztos, a ki a vedresházi ártéren négy hajóslegény segédkezésével, egy halászbárkán vezette a mentő munkálatokat a Maros ellen. Gróf bárkájával a Maros-torokba evezett, mikor a „Vihar” gőzhajóval találkozott. A bárkát nem tudták a hajótól elég távolságra elverni, úgy hogy a „Vihar” által felvert óriási hullámcseppek felborították és Gróf négy emberrel a vízbe esett. Két legény kiuszított a partra, Gróft azonban, a másik két hajóslegénnyel, hosszasan munka után, a parti halászok mentették meg az elsüllyedéstől. A „Vihar”, a veszedelem közben, mintha semmi sem történt volna, vígan siklott tova a folyam vizén.

— **Öngyilkos — berugott fövel.** Galsai levelezőnk írja, hogy Mik Togyer földmivelő nagyon szerette a hegy levét. Míg neje eskét nagyobb gyermeke kapálni voltak a határban ő két kisebb gyermekével otthon maradt s leszopta magát. Mikor felesége a munkából visszatért, az istálló előtt látta Togyert heverészni. Lefeküdt. Mikor minden elcsendesült, Togyer egy kötőfékkel és egy fejszékkel a padlásra ment s egy gerendára felkötötte magát. Reggel halva találták, halálát Altshul Henrik dr járási orvos konstataulta.

— **Tanonczok s tanulók jutalmazása.** Az aradi kereskedelmi és iparkamara, mint rendszeren ez évre is megküldötte a jutalmazásra kiosztandó összeget. Ezuttal Csanádmegyének 43 frt 60 kr jutott, mely összeget a vármegye területén lévő alsófoku kereskedelmi és ipar iskolákba járó szorgalmas tanonczok jutalmazására vagy szegény tanulóknak tanzserekekkel való ellátására fog fordíttatni, még az idei iskolai zárvizsgák alkalmával. A most küldött összegből Makó városának 11 frt 50

kr a többi négy szolgabírói járásnak egyenként 8 frt jutott.

— **Meglopott utas.** Egyik fővárosi lapban olvassuk: Strasser Alfrédné bécsi magánzó-
nő tegnap délelőtt panaszt emelt a budapesti rendőrségnél, előadva, hogy Bécs felé való útjában, Aradon, mintegy ezer forintnyi készpénzt loptak el tőle. Az aradi pályaháznál rögtön megindították a vizsgálatot, amely azonban mindeddig nem vezetett eredményre.

— **Szociáldemokraták népgyűlése.** Ezekre menő munkás tömeg gyűlt össze vasárnap délelőtt a budapesti városligeti szinkör előtti térségen. Ez a gyűlés voltaképen halvány utánczata akart lenni azoknak a gyűléseknek, a melyeket az ausztria szociáldemokraták 18 helyen hirdettek, hogy azokon egybehangozón követeljék az általános választási jogot. A Budapesten tartott népgyűlés az általános választási jogon kívül a polgári házaszágot is napirendjére tűzte. S becsületére legyen mondva a szociáldemokrata szónokoknak és résztvevőknek: mindannyian a polgári házasság mellett foglaltak állást és elfogadtak egy határozati javaslatot, a mely annak mielőbb való életbeléptét kívánja. A gyűlés rendben folyt le, sehol nagyobb szenvedélyesség nem juto t kifejezésre. A 4-5 ezer ember nagy áhitattal leste a hivatalos szónokok szavait, megelégedett azzal, hogy megtapsolja és megéltje az erősebb kivételeket melyek ez uttal a papokra, a főrendiházra és a képviselőház tagjainak ama részére vonatkoztak a kik a polgári házasságot nem fogadják el. Egyedül az indítványok szóba került pécsi bányszásztrájk volt az, a mi nagyobb izgalomba hozta a kedélyeket, annyira, hogy a rendőség részéről megjelent Tóth L. fogalmazó e tárgynál, nem csak figyelmeztetéssel volt kénytelen élni, hanem az indítványozótól a szót is megvonta. A rendőrfogalmazó valahányszor szükségét látta, mindig közbelépet és csak tapintatosságának köszönhető, hogy nagyobb lázongás nem támadt.

— **Az őrmester ur szökése.** Ahogy kirendelték szombat reggel Debreczenben a gyakorló térre a 39. gyalogezred egyik „kompániáját“, megjelent mindenki, csak éppen Strobach János, szolgálatvezető őrmester ur hiányzott. A kapitány Strobachot egyik őrmestertársával helyettesítette és egyuttal ezt bizta meg azzal, hogy Strobach távolmaradásának okát jelentse. A második őrmester ugyanaznap reggel bámullattal és sajnálattal tapasztalta, hogy a felesége az éjjel megszökött tőle. Első lévén a katonai szolgálat, az őrmester először Strobach őrmester távozását nyomozta: meg is tudott mindent és haptákba vágván magát a kapitánya előtt, tette a következő jelentést:

— Jelentem alásan kapitány urnak: Strobach János, szolgálattévő őrmester tegnap este engedély nélkül távozott a kaszárnyából és azóta vissza nem tért; magával vitt: egy darab köpenyeg, egy szolgálati revolvért és — a feleségemet.

Az őrmester megbízást kapott Strobach keresésére; talán ráakad e közben feleségére is.

— **Birtokvétel.** A 3600 holdas gróf D'Orsay féle szeghalmi birtokot vesztői lakosok vásárolták meg a napokban.

— **Togyinka Titusz haragszik.** Egy tagbaszakadt tőveleg szemű embert lóditott be Nyáry kapitány szobájába a rendőr. Togyinka Titusznak hívják a rendőrileg nagyon ismert szerencsétlen alakot. Az újabb büne, hogy Siklován György Edelspacher utcai házából metszett üvegeket, poharakat vitt el a korcsmába s potom pénzben megállapított árukat beitta. Epen újabb szállitmányival igyekezett kifelé, mikor a gazda utját állta s elvéve tőle a poharakat, elűzte. Titusz elment, de vissza tért még pedig nem egyedül. Egy nagy bot volt, nála s azzal akarta kiverni az öreg Siklovánt a saját házából. Ezértkerült az épen ebédre készülődő kapitány elé. A mintészrevette hogy a kapitány le akarja csukatni, erőlyesen tiltakozott s kijelentette, hogy neki három szobás emeleti lakás kell s míg azt a kapitány rendbe nem hozza, nem mehet ebédelni. Ő nem bánt senkit, ha őtet nem bántják, de hogyha megharagszik, akkor ő egy borzasztó ember.

— Minek iszik, Titusz? — kérdi a kapitány.

— Most már nem iszom, nagyon megharagudtam a pálnokára.

— Miért nem megy haza:

— Nem tudok hazamenni.

Ezután Titusz mesés örökségről kezdett beszélni, a melyből majd a városnak is jutott. Beszél szegény most is. az orvosi megfigyelések alatt. Valószínűleg felszállítják a lipótmezői országos elmeógyógyintézetbe.

— **A gyermekirtó Gyulán.** Ijesztő mértékben lépett fel újra Gyulán — írja levelezőnk — a difteritisz; az elmúlt héten tizenkét eset mutatkozott. Egy családból két kis gyermeket fektettek koporsóba, mint e rémséges betegség szomorú áldozatait. Csabán a vörheny uralg erősen.

— **Pályázatok.** Az egyetemi fogászati intézetnél egy szolgáló állomásra július 15-ig az egyetem rektorához czimezve. — Az alibunári kir. járásbírósnál egy albirói állásra 14 nap alatt.

H y m e n.

Stoll Béla fiatal nagyiparos ma reggel 8 óraker vezeti oltárhoz Lázár Francziska kisasszonyt, özv. Lázár Emilné szép és kedves leányát.

Gyászrovat.

† **Erkel Ferencz temetése.** Verőfényes, szép napon, sok ember részvéte mellett, nagy gyászpompával temették el vasárnap Erkel Ferenczet, a magyar zene nagymesterét. A magyar királyi operában állott ravatala, amelyet a magyar zenevilág képviselői vettek körül, míg künn az utcán ezernyi ember állott sorfalat, hogy megadja végtisztességet a Hunyadi László szerzőjének. Délelőtt a közönség megnézhetette a ravatalt és az engedelemmel sokan éltek. Tizenkét óráig szakadatlanul érkeztek látogatók, olykor azonban bezárták a kapukat és csupán a rokonokat bocsátották be. A temetési szertartás megkezdését délután 3 órára tűzték ki. Az opera előcsarnokában, csak lassan gyülekezett a közönség, a művészvilág nagyon gyéren volt képviselve, bizonyára azért, mert a nyári szünetre mindenfelé elutaztak. Az elhunyt ravatala felett Zichy Géza gr. intendáns, a sírnál pedig Nikolics Sándor mondtak gyászbeszédet.

† **Jószáshelyi id. Purgly Sándor** nagybirtokos, Veszprém vármegye közigazgatási és törvényhatósági bizottságának tagja, kökúti pusztáján 70 éves korában meghalt. Egyike volt a Dunántúli közélet legkiválóbb alakjainak. A szabadelvű párt egyik kipróbált vezetőjére szállt vele a sirba. Nélküle nem esett meg egyetlen gyűlés Veszprémben; vezette a szabadelvűek taborát. A fehérhaju eggyástyánt páratlan előzékenységeért mindenki szerette. Temetésén ott lesz a vármegye, hogy részvétének kifejezést adjon.

Egyletek, Társulatok.

(*) **A szárazéri társulat közgyűlése.** A szárazéri társulat f. hó 20-án tartja meg közgyűlését Szegeden, a melyen Aradváros képviselőjében Sallacz Gyula kir. tanácsos, polgármester is részt vesz. Mint már említettük, a közgyűlés ez alkalommal a fölött fog határozni: ha vajjon a társulat konvertálja-e 800,000 frtos kölcsönösét a budapesti kereskedelmi bank által tett ajánlat alapján.

Tanügy.

(—) **Leányek énekvizsgálja.** Városy Gizella, jönevű magán, leánynevelő-intézetében vasárnap délután 4 óraker folyt le az ének és zenevizsgálat diszes közönség jelenlétében. A növendékek a szó szoros értelmében meglepték a hallgatóságot egyes szavataik, szépen betanult énekszámakkal.

(—) **Vizsgák.** Az aradi polgári fiú- és polgári leányiskolákban tegnap vatték kezdetüket, Atzél Péter, Remetey F. Károly dr, Robitsek Agost dr, Bing Vilmos, Sallay Béla dr, Vargassy József, Hász Sándor, Abrai Lajos, Marschall Majos dr, Boros Vida, Schöpkesz Ede dr, Barabás Béla dr, Heeger Ernő és Vizer Péter vizsgabiztosok jelenlétében az évzáró vizsgálatok.

(—) **Az izr. vallásu tanulók szombati napon.** Az állam, a községek, magánosok és társulatok által fenntartott elemi, felső-, nép és polgári is-

kolák, tanító és tanítónőképző és kisedővönőképző intézetek izraelita valásu tanulóinak szombati napokon az irás, számolás és rajzólástól való felmentésére nézve a vallás és közokt. m. kir. miniszter a következőleg rendelkezett. „Az izr. vallásu tanulókat szombati napon az iskolába járástól felmenteni nem lehet de ezen napokon az irás, számolás és rajzólástól felmenthetők, ha a tanuló szülője (gyámja, gazdája) a felmentést, az aláírásra nézve hatóságilag igazolt írásbeli folyamodványban kéri. A felmentést elemi, felső-, nép és polgári iskolákban az állami iskolai gondnokság és községi iskolaszék tanító, tanítónő és kisedővönő-képző intézetekben a kir. tanfelügyelő adja meg. Az így felmentett tanuló szombaton minden tanórán jelen lenni tartózik és például a menyenyiségtanból szóbeli feleletre, ugy szintén a rajzolandó tárgy értelmezésére is felhívható. Ha az izr. vallásutanolók száma nagy, akkor lehetőség szerint ügyelni kell arra, hogy a rajzolás és szépírási tanóra szombatra ne essék. Azonban ha az illető osztály szombaton valamely órában csakis feladatirással vagy rajzollással van elfoglalva és magyarázat nem fordul elő, a felmentett tanuló ez idő alatt ugyan e tantárgynak elméleti vagy értelmező leckeiből kikérdezendő vagy leckéjének ismétlésével tartozik foglalkozni. A felmentett tanulók egyéb tanórákon annál behatóbban vizsgálandók meg és feltéve, hogy a szépírási szombaton taníttatnék, az ily tanuló irását más dolgozataiból kell megbírálni.“

Mulatságok.

Június 25. Az aradi munkás delegylet júniálisa (Csá-lai erdő.)

A „Kölcsey-dalkör“ napja.

— A vasárnapi mulatságról. —

Aradvárosának egyik legifjabb, de szép elterjedtségnek örvendő egylete, a Kölcsey-dalkör vasárnap lépett először a nagy közönség elé oly ténykedéssel, mely föltétlenül felhívta a kritika figyelmét.

Hogy az eredmény nem üt ki kedvezőtlenül sem az intézők, sem pedig a működőkre, az tisztán a rövid időn át is, tanusított összetartás, szorgalmas tanulmány, illetve próbáknak tulajdonítható.

A délutáni sétahangverseny fölötte népes a rendezett versenyek mulattatók, az esti hangverseny és táncmulatság pedig erkölcsileg és anyagilag fényes eredményű volt.

A rendezőség elnöke ifj. Lócs Rezső és Csánády Virgil a fáradságtalan karnagy, de maga az egész rendező-bizottság is, egészben büszke lehet a vasárnapi debut zárlatára.

A nap lefolyásáról részletes tudósításunk a következő.

Az idő oly szép volt, amilyent csak a régi, bájosan megírt regényekben találhatni.

A nap gyönyörűen sütött, a tiszta égből fennsleges kékjét egyetlen báránnyfelhőske sem zavarta meg.

A népvándorlás már a kora délutáni órákban kezdetét vette az elzárt liget felé, ugy hogy három óraker, mikorra a katonazenekar által előadandó sétahangverseny kezdete jelezve volt — már alig lehetett mozogni a kis erdő gondosan fellosolt utain,

Mindenfelé hullámozott a közönség. A lövöldében vigan puffogtak a lövések, a „wurstel-praterben“ a kintorna hangja okvetetlenkedett bele a mulató publikum zsbongásába.

A katonazenekar Hülk Odön, karnagy személyes vezetése alatt a legszebb zenedarabokat adta elő.

Négy óraker megkezdődtek versenyek, mint a hogy azt a mindenféle kiragasztott, messze-kialtó fehér plakátok hirdették.

Ezek rendezése körül Sziráky Márton és Dick Jakab fejtettek elismerésre méltó buzgalmat.

Az apró nép igen nagy számban gyűlt össze a versenytéren a vállalkozóbbak nem riadtak vissza a birkozás, kötélhuzás, vagy versenyfutás nehézségeitől.

A nézők a küzdőkkel együtt „drukkoltak“ vagy lelkesültek, s midőn a favorit tény-

leg féltükerekedett, hatalmas éljen szállott a tiszta légbe.

Eközben a folyton közlekedő lóvasuti kososik ontották a publikumot, mely még akkor is jött, mikor már a sétahangversenynek vége volt.

Nem bánták. Mindenki „ott akart lenni.”

Leültek a zsufolásig megtelt vigadó teraszának egyik „kilasett” asztalához, s várták az estély kezdetét.

A nap leáldozóban. A zöld fák által borított ligetre leereszkedik a szürkület fátyola. Az utak különböző pontjain felgyuladnak a méces-lángok, világosságot terjesztve maguk körül.

... A dalestély megkezdődött és pedig nagy és intelligens publikum előtt,

A feldisztatott terem végében áll a terjedelmes nemzeti színű posztóval behuzott pódium, azon a bemutatkozó **Kölcsey-dalkör**.

Első számukkal bizony — valljuk be őszintén — nem nagy hatást keltettek, nem pedig azért, mert a darab maga rendkívüli pontos betanulást kíván, s még amellett is kétségessé teszi a teljes sikert.

Hubaynak „Zengjen a dal” kezdetű művének van számos, sokkalta mutatósabb zenedarab, mely hatást keltett volna. A taps gyéren hangzott fel.

Annál inkább tetszett a **Dancs Ferencz**, **Preisinger József**, **Jánosy Béla** dr és **Nitsch A.** által előadott vonós négyes.

Decsy Géza „Füldik a hattyú” című sepréte volt a program harmadik pontja, melyet számos műkedvelő, s a **Kölcsey-dalkör** adott elő hatalmas tapsot provokálva. A dalt meg kellett ismételnők, s még ráadásul a „Cserebogár...” kezdetű dallal jutalmazni meg a hálás közönséget.

Vass Ida urhölgy városunk egyik legbájosabb műkedvelője valósággal lázba hozott mindenkit dalaival, melyeknek végeztével erős taps hangzott fel. A kisasszony végeztül több ropogós magyar dalt énekelt **Brusch Alajos** precíz kísérete mellett.

Ha **Mendelssohn** meg nem írja vala „Capriccio Brillant” művét, úgy vasárnap elestünk volna attól a kiváló élvezettől, hogy e remek zeneművet a város két legjelesebb zongorajátzójától hallhassuk. **Grünzweig Irma** kisasszony felől a legjók véleménynyel voltak mindig zenekritikusaink, s nem is méltánytalanul, mert vasárnapi fellépése ismét erős zenei tehetségről győzte meg a hallgatóságot. A tenger tapsból sok illette meg **Höszly Jakabot**, a kisasszony méltó partnerét.

A **Kölcsey-dalkör** által precízzen előadott népdalok, valamint a **Buja Sándor** által énekelt kurucz-dalok élénk hatást keltettek. Mindkettőt megismételtette a közönség.

Szentirmay Harczidala után, melyet a **Kölcsey-dalkör** énekelt igen szépen, következett volna **Avarffy Géza** szólója. Ez azonban elmaradt, s helyette **Deák Ferencz**, az ismert széphangu tenorista — kit **Zichy Géza** gróf, operaházi intendans a tanfolyamra előjegyzett — énekelt több magyar népdalt erőteljes hangon, finom színezéssel. Zajosan megtapsolták.

A szépen sikerült hangverseny után kezdetét vette a **táncz**, mely a legkedélyesebb hangulatban a reggeli órákig tartott. A tánczrendező bizottság ugyancsak kitett magáért, s a jelen voltak mindegyike meglegedéssel, kellemes emlékekkel tért haza a mulatságból.

A jelenvolt hölgyek névsorát tudósítónk a következőkben adja:

Asszonyok: Avarffy Imréné, Kőműves Józsefné, Himpfner Béláné, Kövesdy Ignáczné, Ursits Vazulné, Stepnicska Emánuelné, Tipula Jánosné, Vagács Agostonné, Vlacsil Károlyné, Schmidtne, Gál Vinczéne, Dancs Ferenczné, Magyar Ferenczné, Lövinger Gyuláné, Lilienbergné, Brunhuber Nánborné, Remetey F. Károlyné, Meixner Rezsőné, Schröd Györgyné, öz. Repmanné, öz. Hudetz Ferenczné, Károssy Jánosné, Dangl Jánosné, Vass Mátyásné, Hady Istvánné, öz. Paulik Jánosné, Drabutoszky Rezsőné, öz. Neumann Jánosné, Valkóné, Náray Gézáné, Grünzweig Adolfné, Draucz Józsefné, Horváth Andorné, Eibesützné, Dr Kögyesy Antalné.

Leányok: Vass Ida, Grünzweig Irma, Avarffy Sarolta, Bodroghy Lenke, Brunhuber Mariska, Györgyóssy Ilonka, Haág Mariska, Janczky Piroska, Király Gizella, Kopp Erzsike és Irma, Prokok Irma, Rimanóczy Erzsike, Tabakovits Hajnalka és Mariska, Ursits Darinka, Lyubicza és Jorka, Marejka Bozsina, Stepnicska nővérek, Kövesdi Elvira, Lilienberg Hajnalka, Goldschmidt Mariska, Meixner Valeria, Hanacsek Lujza, Czafik Olga, Repmann Zseni, Károssy nővérek, Hady Matild, Drabutoszky Valeria, Walkó Irma, Krausz Mariska, Eibesütznővérek, Bittner Ilona, Tabakovits nővérek, Ublony Izabella stb.

(=) **Egyetemi hallgatók mulatsága.** Felkértek azon egyetemi hallgató urak, kik az általunk rendezendő tánczvigalom rendezésében részt venni óhajtanak, hogy f. hó 20-án, kedden d. u. 5 órakor a teendők megbeszélése végett a „Hungaria” kávéházban megjelenni sziveskedjenek.

Sport.

+ **Díjlövészet.** Az aradi polgári lövészegylet által folyó évi június hó 18-án tartott rendezés verseny díjlövészet eredménye a következő volt: A mély lövésekre kitűzött díjat nyerte: az elsőt Magyar Ferencz szegzlövessel. A másodikat Heincz Gábor 4-es lövéssel. A kör-lövészeti cél táblára kitűzött díjakat nyerte: az elsőt Pollák Henrik, a másodikat Kotz Károly, a harmadikat Tóth Mihály, a negyediket Brody József. Találókát nyertek:

	Szeg	4-es	6-as	2-ös	1-es
Magyar Ferencz	1	1	1	11	7
Heincz Gábor	—	1	10	12	8
Klein Ignác	—	4	13	10	12
Schäffer Béla	—	1	8	14	12

Táviratok.

Kitüntetés.

Budapest, június 19. (Saj. tud. táv.) A király Thonet Ferencz nagy-ugroczai nagyiparos és földbirtokosnak a 3-ik oszt. vaskoronarendet adományozta.

Mit beszélt a király a delegátusokkal?

Bécs, június 19. (Saj. tud. távirata.) A tegnapi második delegacionális ebédnél a király különösen **Kálnoky gróffal** és **Wekerle** miniszterelnökkel beszélgetett hosszasan. A király valamennyi magyar delegátust magyar nyelven szólított meg, különösen érdeklődött az aratási kilátások iránt. **Andrássy Aladár** gróffal, a delegáció elnökével politikai viszonyokról, nevezetesen a pártok törekvéseinek a delegációra gyakorolt visszahatásáról beszélgetett. Ugyanerről beszélt **Széll Kálmán** alelnökkel, kitől egyházi politikai dolgokat is kérdezett. Feltűnően soká társalgott **Harkányi Frigyes** sel; a pénzügyi bizottság munkálkodását illetőleg intézett hozzá kérdéseket és kifejezte örömét annak hallatára, hogy a vámbevételek emelkedése várható. Kérdezte, hogy mily benyomást keltett a delegátusokban a bécs-ujhelyi katonai akadémia megsejtelése. **Harkányi** elmondta hogy a mintaszerű berendezés teljes mértékben kinyerte a delegátusok tetszését. **Wekerle** miniszterelnökkel állítólag arról is beszélt, hogy a **sajtómennyire befolyásolja a magyar delegáció tárgyalásait.** Francisci delegátussal szemben Crnkovicot ért kellemetlenségek felett fejezte ki sajnálatát. **Pulszky** Agosttal és **Dániel Ernővel** katonai és tengerészeti ügyekről beszélt. **Tisza Lajos** gróffal szemben megjegyezte, hogy a delegáció tárgyalásai aránylag simán és gyorsan folynak. **Gr. Andrássy Tivadartól** anyja, öz. gr. **Andrássy Gyuláné** hagyományról tudakozódott. **Abányi Kornélt**

megkérdezte, hol fog nyaralni. Másokhoz az aratást illetőleg intézett kérdéseket.

Az osztrák delegátusok közül **Duna-Jevszky** volt pénzügyminisztert tüntette ki megszólításával, egészségi állapota után tudakozóva. **Windischgrätz** herczeg elnöknek és **Javorczky** alelnöknek a tárgyalások vezetéseért mondott köszönetet. **Rusz** tengerészeti referenshez a tengerészetre vonatkozólag, **Lupul** bukovinai delegátushoz a bukovinai gazdasági állapotokat illetőleg intézett kérdéseket, **Badeni** grófnál pedig a galicziai árvizekről kérdezősködött. A cercle 7 órakor ért véget, a mikor is a király a delegátusok lelkes éljenzése között visszavonult.

A király és Czernkovich.

Budapest, június 19. (Saj. tud. távirata.) Mint már említettük, ő felsége a delegátusok fogadtatása alkalmával tartott cercle-en Czernkovich horvát képviselőt is kitüntette megszólalásával. Mint biztos forrásból értesülünk, e jelenet letolyása szószerint így történt:

Őfelsége: Hiszen önt valósággal megtámadták! (Célzás a horvát tanulók tüntetésére.)

Czernkovich: Csak amolyan jelentéktelen gyerekcsiny volt felség, s nem is sikerült.

Afelség: A vétkesek megfognak büntettetni. Különbten teljes meglegedésemet fejezem ki az ön nagyon korrekt beszédeért.

Czernkovich: Legmélyebb köszönetem felséged nagy kegyességeért. Csak kötelességemet véltem teljesíteni, mikor a chalvinista áramlatok ellen a tisztán törvényes álláspontot védtem.

Afelség: Igaz. Horvátországnak oly autonómiaja van, milyennel a monarchia egy királysága sem bír. Jó horvát ön?

Czernkovich: Testtel-lélekkel felség.

Afelség: A bán is jó horvát, s így Horvátország teljesen elégedett lehet.

Erre **Czernkovich** még a horvát ifjuságról, egyházi ügyekről s azért beszélt, hogy szükséges lenne egy szigorú erseket nevezni ki.

Afelség: Meg is lesz.

Pulszky — Fenyő affér.

Budapest, június 19. (Saj. tud. táv.) Pulszky Agost és Fenyő Sándor között forgo afférban elintézt különböző komplikációk késleltetik. Hirszerint Pulszky részéről becsületbiróságot kérnek ennek eldöntésétől téve függővé a lovagias elintézt. Hírlik másrészt azonban, hogy az ügyet becsületbiróság nélkül is elintéztetik.

A magyar levelezés a közös hadsereggel.

Bécs, június 19. (Saj. tud. távirata.) Széll Kálmán a delegáció mai ülésén interpellálta Bauert Lobkovitz levele miatt melyszerint magyar hatóságokkal nem minden katonai hatóság, hanem csak magyar ezredek parancsnokságai kötelesek magyarul levelezni. Lobkovitz levele tévedésen alapulhat, miután a tavalyi delegáció határozata értelmében minden katonai hatóság magyar hatóságokkal magyarul köteles levelezni, megnyugtató felvilágosítást kér.

Budapest, június 19. (Saját tud. táv.) Lobkovitz levele csakugyan tévedésen alapulhat, mert **Wekerle** ép most eszkö-

zölte ki, hogy minden katonai hatóság kivétel nélkül magyarul elintézte a magyarul beadott összes hivatalos és magán iratokat. Bauer már e hó elején ez értelemben intézett rendeletet az összes katonai hatóságokhoz. Az ellenzék riadója tehát ok nélküli.

Bécs, június 19. (Saját tud. távirata.)
A magyar delegáció ma délután tartotta zárulását, melyben Nyiri, Bauer nevében válaszolt Széll Kálmánnak. Bauer már tegnap táviratilag utasította a hadtest parancsnokságot, mielőbbi jelentés felterjesztésére ez nem érkezvén meg, bevárando. Semmi kétség, miszerint a budapesti térparancsnokság által kiadott rendelkezések értelmében köteles arra, hogy minden hozzáérkező magyar átiratra magyarul válaszoljon ha az erők elégtelensége következtében azt nem tehetne, akkor a budapesti hadkiegészítési parancsnoksághoz forduljon. A hadügyminiszter feltétlenül fogja követelni, hogy a rendelkezés szigorúan betartassék.

Munkásgyűlések.

Bécs, június 19. (Saj. tud. távirata.)
Tegnap három igen népes szociáldemokrata gyűlést tartottak az általános szavazati jog érdekében. Két gyűlés zavartalanul folyt le, a harmadikon jelentéktelen összezördülés támadt.

Prága, június 19. (Saj. tud. távirata.)
Tegnap 1500 munkás erőszakkal be akart hatolni egy kertbe, a hová munkásgyűlés volt összehívva, a melyet azonban a hatóság eltiltott. A kertet rendőrség tartotta megszállva és szétoszlatta a tömeget. A munkások több helyen ismételtén összegyűltek, de a rendőrség mindannyiszor szétoszlatta őket. A ziskovi rendőrhivatal előtt zavargás volt és bezárták az ajtókat és ablakokat. A zavargók a rendőrséget mindenütt kövekkel dobálták meg.

Brün, június 19. (Saj. tud. távirata.)
A fehér-hegyre összehívott népgyűlés eltiltása miatt zavargás volt. Az összegyűlt sokaság kövekkel dobálta meg a rendőrséget, amely kénytelen volt fegyverét használni. Több ember megsebesült hatan, valamint egy községi tisztviselő is. A rekvirált lovasságot a zavargók kövekkel és lövésekkel fogadták, de a lovasság fegyverét használva, szétverte a tömeget: számos sebesülés történt, a zavargók közül 55-öt, köztük 4 munkásnőt letaroztattak. Az elfogottak közt 3 sebesült van.

A kolera.

Montpellier, június 19. (Saj. tud. táv.)
Tegnap egy külsővárosi kórházban három ember halt meg kolerában. A hőség igen nagy.

Közgazdaság.

Budapesti gabnaüzleti hetiszemle.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 18.

A múlt hét elején a buza-üzlet ellanyhult és az árak lassankint 10 krral olcsóbbodtak. Utóbb azonban az ország különböző vidékeiről jelentett tulságos esőzések szilárd irányzatot keltettek és a hét végén a buzaárak ismét emelkedtek 10 krral. Tegnapi jegyzések tiszavidéki búzában: 75 k. 8.30—8.40 frt, 76 k. 8.45—8.55 frt, 77 k. 8.60—8.70 frt, 78 k. 8.75—8.80 frt, 79 k. 8.80—8.85 frt, 80 k. 8.85—8.90 frt. A határidőüzletben az irányzat a hét végén szilárdult: Buza júniusra 8.33 frtról 8.13 frtra csökkent, emelkedett 8.26 frtra, újra csökkent 8.18 frtra és zárul 8.45 frton; buza őszre 8.49 frtről 8.31 frtra csökkent, emelkedett és zárul 8.52 frton.

Rozs olcsóbbodott 10 krral A hét elején 6.85 frton adatott el, utóbb 6.70 frton kelt. Új rozs őszre 7.15—7.25 forintot köttetett.

Árpa változatlan, takarmány-árpa 5.15—6.10 frton köttetett.

Zab 20 krral olcsóbbodott: 7.15—6.80 frtig adatott el: zab őszre 6.19 frtről 6.11 frtig csökkent, a hét végén emelkedett és zárul 6.35 frton.

Tengeri a hét elején 10 krral olcsóbbodott; utóbb 20 krral emelkedett; 4.85—4.85—5.05 frton adatott el. Tengeri júniusra 5 frtről 4.50 frtra csökkent, emelkedett és zárul 2.28 frtra. tengeri júl—aug. 5.09 frtről 4.92 frtra szállott le, zárul 5.20 frton.

Repce szilárd; káposztarepce aug—szept, 15—14.95—15.50 frton köttetett.

= Szőlőoltási munkálatok a paulis-barackai szőlőtelepen. A tömeges szőlőoltásra berendezett paulis-barackai állami szőlőtelepen az ótási munkálatok javában folynak. A felsőbb szőlő- és borgazdasági tanfolyam hallgatói Engelbrecht Károly közp. szőlészeti és borászati főfelügyelő vezetése alatt körülbelül 3—4 heti időre a paulis-barackai telepre rendeltettek ki, hogy ott az ótási munkálatokba s az ótványok elültetésébe és kezelésébe teljesen begyakorolják magukat. A folyó év tavaszára három millió ótvány készítése van tervbe véve s ebből április hó 24-éig már 1.250,000 darab készült el. Minthogy az idén az ótáshoz használt szőlővesszők jobbak mint a múlt éviéek voltak, melyek a peronoszpórától sokat szenvedtek, remélhetőleg az ideai megeredési százalék is nagyobb lesz a tavalyi 42 százaléknál. E fogamzott ótványra lehet számítani, a melyek a folyó év őszén, vagy a jövő év tavaszán fognak kiosztatni.

= Dohánytermelési engedélyek megvonása. Újabb időben a pénzügyminiszter jelentékeny számu dohánytermelőtől megvonta, illetve megtagadta a további dohánytermelési engedélyeket. Ennek az eljárásnak az az oka, hogy a dohánytermelők némelyika a szabályszerű vetésforgást be nem tartotta, nem az engedély-nél kikötött magot vetette el, a dohány közé tiltott veteményeket ültetett, azonkívül előfordult, hogy az engedélyezettnél nagyobb területet ültettek be s az előirányzott dohány-mennyiségnél kevesebbet szállítottak be. Minthogy a dohányjövődék még a múltévekről tetemes készletek fölött rendelkezik, azért a megvont engedélyek helyett új jelentkezőknek sem igen adott a pénzügyminiszter engedélyeket, sőt az osztrák dohányjövődék szükségletének évről-évre való csökkenése elkerülhetlenné fogja tenni, hogy a dohánytermelésre szolgáló területet a jövődék tényleges igényéhez mérten megszorítsák.

= A makói országos vásár a leggyengébbek egyike volt. Felhajtás loban volt legnagyobb. Az árak valószínűleg a takarmányhiány miatt, a tavaszi vásár óta csökkentek. Vevő kevés volt. Eladatott ló: 285, csikó: 22, tehén: 249, ökör 79, borju: 145, sertés: 939, juh: 118 drb.

= Az aradi közúti vaspálya és téglagyár részvénytársaság forgalmi kimutatása. Szállított 1893. június 1-től 15-ig 19,550 személy, bevétel 1972 frt 25 kr. Szállított 1892. június 1-től 15-ig 23,409 személy, bevétel 2301 frt 40 kr. Szállított 1893. jan. 1-től június 15-ig 173,271 személy, bevétel 17294 frt 80 kr. Szállított 1892. jan. 1-től június 15-ig 181,982 személy, bevétel 17953 frt 25 kr. Szállított 1893. június 1-től 15-ig 3,339,640 kilogramm teher, bevétel 1315 frt 78 kr. Szállított 1892. június 1-től 15-ig 2,289,030 kilogramm teher, bevétel 996 frt 47 kr. Szállított 1893. jan. 1-től jun. 15-ig 35,242,510 kilogramm teher, bevétel 14877 frt 50 kr. Szállított 1892. jan. 1-től juni. 15-ig 29,971,531 kilogramm teher, bevétel 12598 frt 24 kr.

Szeszüzlet.

— Június 19. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 55.—, kicsinyben 55.50 hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 85 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, június 19. d. u. 5 óra.

Gabona	Faj	Irányzat	100 kilogramm frt	
Buza	bánsági	szilárd	8.30—8.70	
	tiszavidéki	"	8.40—8.95	
	pestvidéki	"	8.35—8.90	
	fehérmezei	"	8.35—8.90	
	bácskai	"	8.40—8.95	
	észak-magyarországi	"	—	
Rozs	—	szilárd	6.70—6.85	
Árpa	takarmány	lanyha	5.80—6.10	
	égetni való	"	—	
Zab	—	lanyha	6.85—7.15	
Tengeri	bánsági	szilárd	—	
	másnemű	"	6.25—6.30	
Káposzta-repce	—	szilárd	—	
Köles	—	lanyha	4.20—4.25	
Szárazgabna határidő	Buza	tavasza	szilárd	8.62—8.64
		június 1894	"	—
		őszre	"	8.55—8.57
	Tengeri	május-június 1894	szilárd	5.28—5.29
		szept-október 1893	"	5.32—5.34
Zab	Budapest sz. tavasza	szilárd	6.52—6.54	
	Budapest sz. őszre	"	—	
Káposzta-repce	aug-szeptember 1893	szilárd	15.80—15.70	

Szerkesztői üzenetek.

B. P. (Kavna.) A lapot megindítottuk. Igen örvendünk, hogy önök is érdeklődni kezdenek a magyar újságok iránt. Minél több és minél hübb tudósítást kérünk. Üdvözlét!

H. J. (Mitrovicza.) Az ön által beküldött reklám-dolognak csak nyilttérben, vagy hirdetésben adhatunk helyet. E fajta szívességet legfeljebb saját előfizetőinknek és nem teljesen idegeneknek, szoktak a szerkesztőségek elvéte megtenni.

Iff. K. R. (München.) Köszönjük, megkaptuk, de véleményét csak akkor mondhatunk róla, ha átvesszük.

Vizjelzés.

1893. évi június hó 19-én reggel 7 órakor észlelt hőmérsék, időjárás, vizállás.

Észlelési állomás	Hőmérsék C°	Időjárás	Vizállás oztimétr.
Branyicska	+ 17°	derült	+ 202
Arad	+ 18°	derült	+ 148
Makó	+ 23°	derült	+ 380
Szeged	+ 22°	derült	+ 702

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
Arad, 1893. június 19.

A m. kir. folyammérnöki hivatal.

Idegenek névsora Aradon.

— Június 19. —

Fehér Kereszt szálloda: Simuczian Mihály magánzó, Bukarest. Kotz József mérnök, Rorossebes. Strasser J. kereskedő, Bokszeg. Dr. Atlasz N. orvos, M.-Ulye. Steiner József kereskedő, Félegyháza.

Magyar Korona szálloda: Fissei Antalné birtokos, Apáti. Bernstein Manó airtokos, Borossebes.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

Nyilttér.*

Üzlet áthelyezés.

Rosenblüh H. és Társa
divat-üzlete
a Szabadság-téri sátorba
helyeztetett át.

Összes áruk
leszállított áron kaphatók.

* Az ezen rovat alatt közlöttéért nem vállal felelősséget a szerk.

Vasuti vonatok menetrendje.

Ervényes 1893. évi május hó 1-től.

Aradról—Budapestre:

Állomások	Személy-vonat	Gyorsvon.	Személy-vonat	Személy-vonat	Személy-szállító tehervonat
Arad indul	11.25 délelőtt	8.20 d. e.	9.45 este	5.18 reggel	4.35 délután
Kurtics "	11.53 "	8.38 "	10.16 "	5.44 "	5.17 "
Csaba "	12.58 délután	9.20 "	11.45 éjjel	6.44 "	6.00 este
Szolnok "	4.05 "	11.22 "	3.00 "	—	—
Budapest érk.	7.25 "	1.20 d. u.	6.30 reg.	—	—
Bécs á. v. t. "	6.20 reggel	7.20 este	3.00 d. u.	—	—

Budapestről Aradra.

Állomások	Személy-vonat	Gyorsvon.	Személy-vonat	Személy-vonat	Személy-szállító tehervonat
Bécs á. v. t. indul	10.00 este	8.05 d. e.	2.15 d. u.	—	—
Budapest "	8.10 reg.	1.55 d. u.	10.00 este	—	—
Szolnok "	11.14 d. e.	4.02 "	1.37 éjjel	—	—
Csaba "	2.13 d. u.	5.57 "	4.34 reg.	7.09 regg.	7.10 este
Kurtics "	3.23 "	6.39 este	5.48 "	8.38 "	8.17 "
Arad érkezik	3.50 "	6.57 "	6.10 "	9.10 "	8.45 "

Aradról Gyulafehérvárra és vissza.

Állomás	Szem. vonat	Szem. vonat	Vegy. vonat	Szem. vonat	Állomás	Szem. vonat	Szem. vonat	Szem. vonat	Szem. vonat
Arad ind.	4.30 du	6.35 r.	2.25	7.25 du	Budapest ind.	8.50 r.	4.30 du	—	—
Gyórk "	5.05 "	6.44 "	2.45	7.45 "	Predeál "	5.14 du	9.15 e.	—	—
Paulis "	5.14 "	7.19 "	3.00	8.19 "	Brassó "	7.33 c.	4.20 r.	—	—
Radna "	5.39 "	7.57 "	4.00	8.57 "	Kolozs. "	11.10 é.	8.20 "	—	—
Soborsin "	7.01 e.	8.36 d.	—	—	Tóvis "	3.04 "	1.35 du	—	—
M.-Illye. "	8.11 "	10.06 "	—	—	Gyfehérv. "	3.40 "	2.14 "	—	—
Déva "	8.55 "	10.50 "	—	—	Piski "	5.39 "	3.59 "	—	—
Piski "	9.59 éj.	11.04 "	—	—	Déva "	6.08 "	4.10 "	—	—
Gyfehérv. ér.	11.23 "	12.44 "	—	—	M.-Illye "	6.58 "	5.00 "	—	—
Tóvisj. "	1.16 "	1.30 du	—	—	Soborsin "	8.16 "	6.26 e.	—	—
Kolozs. "	4.48 "	5.14 "	—	—	Radna "	9.58 de	7.56 "	—	—
Brassó "	8.00 r.	10.05 é.	—	—	Paulis "	10.12 "	8.28 "	—	5.37 r
Predeál "	1.14 "	6.29 r.	—	—	Gyórk "	10.48 "	8.44 "	—	6.47 "
Budapest "	8.16 "	12.10 du	—	—	Arad érk.	11.00 "	8.35 éj.	—	7.00 "

Borosjenőről—Csermőre és vissza.

Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.	Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.
Arad indul	6.45 reg.	4.45 d. u.	Csermő indul	4.50 reg.	2.50 d. u.
Borosjenő "	10.00 d. e.	7.45 este	Borosjenő érkezik	5.50 "	3.50 "
Csermő érkezik	11.00 "	8.45 "	Arad "	8.45 "	7.05 este

Aradról—Gurahonczra és vissza.

Állomások	Szem. v.	Vegy. v.	Állomások	Szem. v.	Vegy. v.
Bpest máv. ind.	8.10 d. e.	9.30 este	Gurahoncz ind.	4.00 reg.	2.00 d. u.
Arad "	4.45 d. u.	6.45 reg.	Almás-Alosil "	4.19 "	2.19 "
Ótvényes "	5.10 "	7.11 "	Kotsuba "	4.31 "	2.30 "
Zimánd Ujfalu. "	5.18 "	7.21 "	Borossebes-B. "	4.53 "	2.54 "
Uj-Szt-Anna "	5.45 "	8.00 "	Kornyeest-Berz "	5.06 "	3.08 "
Kerek "	6.06 "	8.09 "	Repszeg "	5.15 "	3.17 "
Világos "	6.24 "	8.28 "	Bokszeg-Beél "	5.27 "	3.30 "
M.-Magyarád "	6.32 "	8.36 "	Tamánd "	5.38 "	3.39 "
Pankota "	6.49 "	8.52 "	Borosjenő "	5.55 "	3.57 "
T.-Kurtakér "	6.56 este	8.59 d. e.	Apatelek "	6.07 "	4.15 "
Apatelek "	7.13 "	9.17 "	T.-Kurtakér "	6.23 "	4.35 "
Borosjenő "	7.40 "	9.48 "	Pankota "	6.38 "	4.51 "
Tamánd "	7.58 "	10.06 "	M.-Magyarád "	7.03 "	5.09 "
Bokszeg-Beél. "	8.07 "	10.15 "	Világos "	7.11 "	5.17 "
Repszeg "	8.20 "	10.27 "	Kerek "	7.29 "	5.27 "
Kornyeest-Berza "	8.29 "	10.35 "	Uj-Szt-Anna "	7.38 "	5.47 "
Borosseb.-B. "	8.44 "	10.58 "	Zimánd "	8.14 "	6.34 "
Kotsuba "	9.03 "	11.14 "	Ótvényes "	8.21 "	6.41 "
Almás-Alosil "	9.15 "	11.27 "	Arad érk.	8.45 "	7.05 este
Gurahoncz érk.	9.38 "	11.45 "	B. Japasz "	7.25 d. u.	6.30 reg.

Aradról Nagyváradra és vissza.

Állomások	Személy-vonat	Állomások	Személy-vonat		
Arad indul	5.30 reg.	11.18 d.e.	Nagyvárad indul	10.08 d. e.	4.20 d u
Kurtics "	5.57 "	11.45 "	Ósi "	10.19 "	4.31 "
Békés-Csaba "	7.22 "	2.25 d.u.	Less "	10.38 "	4.50 "
Gyula "	7.44 "	2.56 "	Cséffa "	10.54 "	5.06 "
Sarkad "	8.04 "	3.19 "	Szalonta "	11.19 "	5.31 "
Szalonta "	8.40 "	4.03 "	Sarkad "	11.53 "	6.02 "
Cséffa "	8.59 "	4.28 "	Gyula "	12.18 d. u.	6.23 "
Less "	9.17 "	4.50 "	Békés-Csaba "	2.13 "	7.10 este
Ósi "	9.35 "	5.09 "	Kurtics "	3.18 "	8.17 "
Nagyvárad érkezik	9.46 "	5.20 "	Arad érkezik	3.45 "	8.45 "

Aradról—Szegedre és vissza.

Állomások	Szem. v.	Szem. v.	Teherv. v. sz. sz.	Állomások	Teherv. sz. sz.	Szem. v.	Személy-vonat
Arad ind.	5.00 reg.	4.00 d.u.	6.20 re	Bécs á. v. t. ind.	9.00 este	9.15 d. e.	11.00 é
Szt.-Tamás "	5.25 "	4.27 "	6.48 "	Budapest ávt.	2.40 "	7.00 este	8.30 re
Pécska "	5.43 "	4.48 "	7.15 "	Szabadka "	2.15 "	—	9.51 d.
Battonya "	6.12 "	5.20 "	7.55 "	Szeged "	6.00 "	3.00 reg.	2.00 d.
Tompa "	6.24 "	5.32 "	8.09 "	Szőreg "	6.14 "	3.20 "	2.30 "
Pereg "	6.55 "	5.43 "	8.21 "	Deszk "	6.25 "	3.35 "	2.45 "
M.-hegyes "	6.50 "	6.00 "	8.40 r.	K.-Zombor "	6.50 "	4.08 "	3.20 "
Cs.-Palota "	7.22 "	6.42 "	9.37 "	Makó "	7.05 "	4.26 "	3.38 "
Nagylak "	7.39 "	7.02 este	10.03 "	Apátfalva "	7.28 "	5.15 "	4.40 "
Apátfalva "	8.02 "	7.30 "	10.33 "	Nagylak "	7.47 "	5.42 "	5.15 "
Makó "	8.21 "	7.52 "	10.56 "	Cs.-Palota "	8.01 "	6.02 "	5.38 "
K.-Zombor "	8.42 "	8.28 "	11.41 "	M.-hegyes "	8.20 "	6.26 "	6.08 "
Deszk "	9.06 "	8.56 "	12.10 "	Pereg "	8.42 "	7.18 "	7.18 "
Szőreg "	9.21 "	9.15 "	12.30 "	Tompa "	8.51 "	7.29 "	7.29 "
Szeged érk.	9.33 "	9.29 "	12.45 "	Battonya "	9.02 "	7.46 "	7.52 "
Szabadka "	1.20 "	—	6.00 "	Pécska "	9.26 "	8.15 "	8.34 "
Budapest ávt.	1.25 "	6.48 reg.	8.50 "	Szt.-Tamás "	9.39 "	8.39 "	8.54 "
Bécs ny.p.u.	7.05 reg.	100/5.35 d.u.	6.40 "	Arad érk.	10.00 "	8.56 "	9.25 "

Mezőhegyesről—Kétegyháza és vissza.

Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.	Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.
Mezőhegyes indul	9.00 reg.	8.25 este	Budapest indul	10.00 este	8.10 re
Kamarásmajor "	9.12 "	8.37 "	Kétegyháza "	5.15 reg.	3.00 d. u.
Nesze "	9.20 "	8.47 "	Bánkut "	5.35 "	3.22 "
Kovácsháza "	9.37 "	9.05 "	M.-Bodzás "	5.49 "	3.40 "
Bánhegyes "	10.00 "	9.28 "	Bánhegyes "	6.00 "	4.02 "
M.-Bodzás "	10.22 "	9.50 "	Kovácsháza "	6.23 "	4.25 "
Bánkut "	10.37 "	10.04 "	Nesze "	6.35 "	4.39 "
Kétegyháza érkezik	11.00 "	10.25 "	Kamarásmajor "	6.43 "	4.48 "
Budapest m. á. v. "	7.25 d. u.	6.30 reg.	Mezőhegyes érkezik	6.55 "	5.00 "

Uj-Szt.-Annáról—Kétegyháza és vissza.

Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.	Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.
Uj-Szt-Anna indul	8.10 d. e.	6.30 este	Budapest máv. ind.	10.00 este	8.10 reg.
Simánd "	8.41 "	7.01 "	Kétegyháza "	5.20 reg.	3.02 d. u.
Kisjenő-Erdőhegy "	9.20 "	7.40 "	Elek "	5.38 "	3.20 "
Székudvar "	9.36 "	7.56 "	Ottlaka "	5.47 "	3.32 "
Sikló "	9.51 "	8.11 "	Sikló "	6.00 "	3.45 "
Ottlaka "	10.05 "	8.25 "	Székudvar "	6.15 "	4.00 "
Elek "	10.22 "	8.40 "	Kisjenő-Erdőhegy "	6.42 "	4.25 "
Kétegyháza érkezik	10.37 "	8.55 "	Simánd "	7.11 "	4.55 "
Budapest m. á. v. "	7.25 este	6.30 reg.	Uj-Szt-Anna érkezik	7.40 "	5.25 "

Aradról Temesvárra és vissza.

Állomások	Személy-vonat	Vegy-es-vonat	Vegy-es-vonat	Állomások	Személy-vonat	Vegy-es-vonat	Vegy-es-vonat
Arad indul	6.25 e.	5.58 reg.	11.30 d.e.	Temesvár in.	8.00 r.	1.11 d. u.	8.15 ste
Uj-Arad "	6.48 "	6.09 "	11.54 "	Orczifalva "	8.45 "	2.16 "	9.21 t
Németség "	7.05 "	6.27 "	12.19 d.u.	Vinga "	9.02 "	2.41 "	9.43 t
Vinga "	7.32 "	6.46 "	—	Németség "	9.17 "	2.58 "	10.07 t
Orczifalva "	7.48 "	6.58 "	1.04 "	Uj-Arad "	9.34 "	3.31 "	10.39 t
Temesvár ér.	8.42 "	7.39 "	2.04 "	Arad érk.	9.44 "	3.45 "	10.55 t

SCHLICK - FELE VASONTÖDE ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

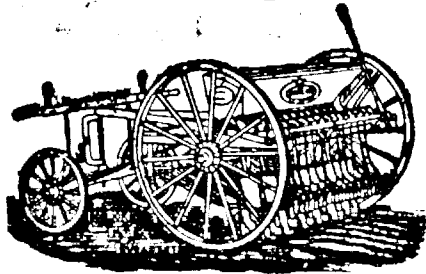
BUDAPESTEN.

254. 12-18.

Gyár és irodák: VI. Kerület, külső váci-ut

Városi iroda és raktár: Podmaniczky-utca 14. | Fiók-raktár: Kerepesi-ut 77.

Gőz- és járgánycséplő-készületek,

számos első díjakkal kitüntetett

szabad. SCHLICK-féle 2 és 3 vasu ekék,

mélyítő- és egytetemes acél-ekék,

eredeti SCHLICK és VIDATS-féle

egyvasu ekék, talajmivelő eszközök,

valamint

Schlick-féle szab. „HALADÁS” sorbavetőgépek.

Takarmánykészítő gépek, darálók, örlőmalomok és mindennemű gazdasági gépek. Eredeti amerikai kéveköto és maro krakó arató-gépek és fűkaszaló gépek, szállítható mezei vasutak stb.

Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak. Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

1029 | 1893 pm.

1-3.

Hirdetmény.

Az 1890 évi I. t. cz. 23. §-a értelmében az egyenes adót nem fizetőkre vonatkozólag szerkesztett 1893 évi törvényhatósági utadó kivetési lajstromok azon célból tételnek f. é. június hó 15-én kezdődő és június hó 30-án végződő 15 napi közszemlére a városi adóügyi osztály 1 sz. helyiségében, miszerint azokat ezen idő alatt mindenki betekinthevén, a kivetés elleni kifogásait a közigazgatási bizottsághoz címzett és a polgármesteri hivatalban a kitétel ideje alatt beadandó kérvényben előterjesztesse.

Arad, 1893 június 14.

Salacz Gyula,

királyi tanácsos, polgármester.

7636|kh.

487 1-3

Hirdetmény.

A cs. és kir. 33. gyalog serezed parancsnokságnak 1056|893. sz. a. kelt átirata szerint f. é. június hó 19-én nevezett ezred legénysége által a császári nagy erdőben harcászati célú vészet fog tartatni.

Ezen körülményt azzal hozom a közönség tudomására, hogy a kérdéses napon az erdőben való tartózkodástól szigorú büntetés terhe mellett óvakodjanak.

Arad, 1893. június 14.

Sarlot,
főkapitány.

LUSER J.-féle tourista-tapasz

biztosan és gyorsan ható szer tyuközem, szemölcs és a talp. valamint sarok bőrkeményedést, továbbá mindenféle bőrszerecsés ellen. A használati módját a csomagoláson találják.

A számos elismert irat szerzőkül-dési raktárban:
Schwenk L. gysz.
Meldling-Bécs megtekinthető.

Csak akkor valódi, ha minden használati utasítás és minden tapasz a mellettes védjeggyel és aláírással el van látva, azért is erre ügyelni kell a az értéktelen utánzatok visszautasítandók. Gyógyszertárakban vásárolandók.

Kapható: Török József budapesti gyógyszerész különlegeségi főraktárának aradi fiókjában:

RINGLAJOS

„Angyalhoz” elismert gyógyszerárán Aradon, 8 12-12 Asztalos Sándor-utca 1. szám.

Csanádvármegye alispánjától.

5871 | 893. ad.

494 1-2

Hirdetmény.

Csanádvármegye közönsége folyó évi 2 kg. 2157. ikt. sz. alatt hozott határozatával Makón egy megyei fiu- és leányvárhoz létesítését határozván el, annak felépítését a nagym. m. kir. boltigyminiszterium f. évi 45365. sz. alatt kelt rendeletével **69874 frt 84 kr.** erejéig engedélyezte.

A midőn ezen munkálatra az árlejtés ezennel megnyitattik, felhivatnak vállalkozók, hogy ajánlataikat 10%-os biztosítéki összeggel ellátva, Csanádvármegye alispáni hivatalához **folyó évi június hó 8-ik napjának d. e. 9 órájáig**, a mikor is az árlejtés megtartatni fog, annyival inkább beadják, mert a később érkezettek figyelembe vétetni nem fognak.

A költészet, tervezetek, a részletes és általános építési feltételek, mely utóbbiaknak vállalkozók magukat alávetni kötelesek, a Csanádvármegyei m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Makón, 1893. évi június hó 16-án.

Meskó Sándor,
alispán.

4%-os

jelzálogi kölcsönök

nagyobb földbirtokra (100 holdon felül), továbbá bérházakra, gyártelepekre stb., 4% kamatozás mellett, tetszés szerinti törlesztésre egészen 60 évig, az érték 3/4 részéig kölcsön adatik és más-hol magasabb kamatozással fennálló kölcsönök, kívánságra egyuttal felemelés mellett ilyen kölcsönökre átváltoztatnak (convertáltatnak). Kimerítő felvilágosítással díjmentesen csakis a birtokosoknak szolgál. Ant. Böhm, Bécs VII. Burggasse 60. sz. Közvetítők és ügynökök nem nyelhetnek választ. 488 2-3

7342 kh.

481 1-3.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak f. évi 30374 sz. alatt kelt magas leirata értelmében ezenel közhírré teszem, hogy a cs. kir. osztrák kereskedelemügyi miniszter úr Linz tartományi főváros területén f. évi június hó 1-étől kezdve a házalás gyakorlását eltiltotta azzal, hogy az említett titalom a fennálló házalási szabályok 17 §. az ezen szakaszt kiegészítő későbbi rendeletekben bizonyos vidékek lakói részére biztosított jogokat nem érinti.

Kelt Aradon 1893 évi június hó 9-én

Sarlot Domokos,
főkapitány.

469/1893. gazd. sz.

469 1-3

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a gájai kisedővő előcsarnokának elzárása és beüvegezésével kapcsolatos muukáknak elkészítése iránt folyó évi június hó 26-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár 240 frt.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnoknál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1893. évi május hó 5-én tartott üléséből.

Kiadta:

Löcs Rezső,
aljegyző.

7406 k. h.

484. 1-3

Hirdetmény.

Felmerült eset alkalmából arról győződtem meg, hogy a helyi piacainkon egyesek művaját árulnak, mely művaj az orvosi szakvélemény szerint az egészségre ugyan nem ártalmas, de mert részben vaj, részben zsiradékokból áll, a tiszta vajnál kevesebb tápértékkel bír.

Nehogy tehát a jóhiszemű vásárló közönség tévedésbe ejtessék, — elrendelem, hogy azok, kik művaját akár a piacon, akár az üzletben áruba bocsájtanak, ezen árut „m ü v a j” felirattal kötelesek ellátni.

Ezen rendelet ellen vétők az 1876. évi XIV. t.-cz. 7. §-a alapján büntetve lesznek.

Aradon, 1893. évi június hó 10-én.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

76633. sz.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Keletnémet-magyar vasuti kötelék.

Folyó évi június 15-én a fentnevezett köteleki díjszabás II. része, I. füzetéhez a XI. pótlék lép életbe, mely

I. az előző és külön határozmányok megváltoztatását,

II. az 1. és 2. sz. kivételes díjszabások alkalmazására vonatkozó határozmányok megváltoztatását,

III. Breslau Mark-Bahnhof állomásnak a díjszabásba való felvételét,

IV. a 22. és 34. sz. kivételes díjszabások kiegészítését illetve Eperjes állomásnak a 22. sz. kivételes díjszabásba való felvételét.

V. Bellus állomásnak a 23. sz. kiv. díjszabásba való felvételét,

VI. a kőbányai állomásoknak és Temesvár-Gyárvaros állomásoknak a 25. sz. kiv. díjszabásba való felvételét,

VII. új 41. sz. kivételes díjszabást (vaj-szállításra)

VIII. Sosuovice helyben és átmenet állomás díjtételeinek érvényen kívül helyezését,

IX. Állomási név-változtatást,

X. a kilométermutató kiegészítését tartalmazza.

Ezen díjszabási pótlék a részes vasutagatóságoknál 0.30 márka = 18 krért megszerhezhető.

Budapest, 1893. május hóban.

A m. kir. államvasutak igazgatósága
a többi részes vasutak nevében is.